

नव जन्म जानचेतना

NAWA JANACHETANA NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

राजेश बर्देवा र प्रीति आलेको स्वर समावेश गीत 'उमेर सत्र भयो खत्रा' सार्वजनिक भएको छ । प्रतिभा शर्माको शब्द तथा प्रिय कुमारको संगीत रहेको गीतको प्रेरणक केशव बडुले गरेका हुन् । मिडियोमा अभिनेत्री प्रियंका कार्की र अभिनेता आकाश श्रेष्ठको अभिनय छ । तामाकासहित रेष्टुरेन्टको माहोलमा तयार मिडियोमा प्रियंका र आकाशको नृत्य आकर्षक छ । रेष्टुरेन्टको माहोलमा छायांकन भएको मिडियोमा एउटी युवतीलाई १० वर्षको उमेरमा के कस्ता खतरा आइपर्छ भन्ने देखाइएको छ ।

आजको विचार...

नचिन्दा...
(दुई पेजमा)

नारायण तिमिल्सेना

अभिनेत्री आँचल शर्मा यतिबेला फिलिपिन्समा छिन् । श्रीमान् उदित श्रेष्ठसँग छु । मनाउन उनी त्यहाँ पुगेकी हुन् । श्रीमानका साथ फिलिपिन्सको प्राकृतिक सौन्दर्यमा उनी रमाइरहेकी छन् । फिलिपिन्स पुगेपछि आँचल बिकिनीमा समेत देखिएकी छन् । उनले आइतबार सामाजिक सञ्जालबाट सार्वजनिक गरेको तस्वीरमा उनलाई बिकिनीमा देख्न सकिन्छ । समुद्री किनारमा खिचिएको उनका बिकिनी तस्वीरले सामाजिक सञ्जाल लाइक र कमेन्ट समेत धेरै पाएको छ ।

संक्षिप्त समाचार

इजरायली आक्रमणमा आठ हजार बढीको मृत्यु

(रासस/एएफपी) गाजा, कार्तिक १३/गाजा पट्टीमा इजरायली आक्रमणमा परी मृत्यु हुने प्यालेस्टिनीको संख्या आठ हजार ३ सय ६ पुगेको प्यालेस्टिनी स्वास्थ्य मन्त्रालयले सोमबार जनाएको छ । मृत्यु हुनेमा तीन हजार ४ सय ५७ बालबालिका र दुई हजार १ सय ३६ महिला रहेको मन्त्रालयका प्रवक्ता अशरफ अल-कद्दाले जारी गरेको विज्ञप्तिमा उल्लेख छ । इजरायली हवाई आक्रमणमा परी २१ हजार ४८ प्यालेस्टिनी घाइते भएका बताइएको छ । गाजा पट्टीमा इजरायलीको बमबारीका कारण २५ वटा अस्पतालसेवा स्थगन गर्न बाध्य भएको र २५ वटा एम्बुलेन्सलाई निशाना बनाइएको मन्त्रालयले जनाएको छ । अल-कद्दाले घाइते प्यालेस्टिनीलाई बचाउन पर्याप्त रगत नभएको बताउँदै गाजावासीलाई अस्पतालमा गएर रक्तदान गर्न आग्रह गरेका छन् । गत अक्टोबर ७ मा हमासले इजरायली सेनाले सुरक्षा दिँदै आएको क्षेत्र र शहरहरूमा गरेको आक्रमणपछि इजरायली आक्रमण सुरु भएको थियो । अहिलेसम्म इजरायलमा कम्तीमा एक हजार ४ सय व्यक्तिको मृत्यु भइसकेको छ ।

सामाजिक सञ्जाल प्रयोग गर्दा सतर्कता अपनाऔं

सामाजिक सञ्जालमा :
- जातीय, धार्मिक र साम्प्रदायिक सद्भावमा खलल पुऱ्याउने,
- राष्ट्रिय सुरक्षा, राष्ट्रिय एकतामा आँच पुग्ने,
- कुनै व्यक्ति वा संस्थाको प्रतिष्ठा र आत्मसम्मानमा ठेस पुऱ्याउने,
- जातीय भेदभाव, छुवाछुत, श्रमप्रति अवहेलना हुने,
- शान्ति-सुरक्षामा खलल पुग्ने,
- प्रचलित कानूनले रोक लगाएका सामाग्रीहरु प्रकाशन वा प्रदर्शन गर्ने,
- जनमानसमा भ्रम सिर्जना गर्ने,
जस्ता विषयबस्तु पोष्ट वा शेयर गर्नु हुँदैन । त्यस्ता कार्य कानूनतः दण्डनीय हुन्छन् ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

तानसेनमा काँग्रेसको सम्मेलन काँग्रेसले सरकारका अपजसको भारी बोक्दैन : महर

रामचन्द्र रायमाझी

पाल्पा, कार्तिक १३/नेपाली काँग्रेसका केन्द्रीय सदस्य नैनसिंह महरले सरकारका अपजसको भारी काँग्रेसले नबोक्ने बताएका छन् । सोमबार नेपाली काँग्रेस तानसेन नगरपालिकाले पाल्पाको तानसेनमा आयोजना गरेको नगर सम्मेलनलाई सम्बोधन गर्दै केन्द्रीय सदस्य महरले वर्तमान सरकारका कुनै पनि अयोग्य र अपजसका कामको भारी नबोक्ने बताएका हुन् । उनले सरकार जनताप्रति जवाफदेही र उत्तरदायी हुनुपर्ने भन्दै त्यसो नभए अपजसको भारी बोकी रहन आवश्यक नरहेको औल्याए । युवा नेता समेत रहेका महरले भने, 'काँग्रेस सधैं सरकारका कमजोरी र त्यसको अपजस बोक्ने अवस्थामा छैन ।' उनले सरकारले जनमैत्री काम नगरे काँग्रेस गठबन्धनमा बसी रहनुको औचित्य समेत नरहेको स्पष्ट पारे । महरले सरकारलाई जनताको

जनजीविकाको सवालमा काम गराउनका लागि चौतर्फी दबाव दिनु अहिलेको आवश्यक रहेको बताए । फरक प्रसंगमा महरले गठबन्धन सरकारको ५ वर्षसम्म विकल्प नखोजिने स्पष्ट गर्दै आउने निर्वाचनमा काँग्रेस एकलै निर्वाचन लड्ने गरी तयारी गरिरहेको समेत बताए । उनले भने 'काँग्रेस बर २० वर्षसम्म प्रतिपक्षको भूमिकामा बस्न तयार छ तर रूखमै भोट हाल्ने वातावरण हामीले सिर्जना गर्छौं, त्यसका लागि ठाउँ-ठाउँबाट साथीहरूले सहयोग गर्नुपर्छ ।' महरले काँग्रेसमा पुस्तान्तरण र रूपान्तरणका लागि नेतृत्व सचेत हुनुपर्ने बेला आएको समेत बताए । उनले २० औं वर्षसम्म पनि आफ्नै सम्पति जस्तै गरी एउटै व्यक्तिले जिम्मेवारी लिन नहुने भन्दै पुस्तान्तरण र रूपान्तरणका ठाउँ खाली गरिनुपर्ने धारणा व्यक्त गरे । नेता महरले समय सान्दर्भिक र प्रवृद्धिमैत्री बनाउन सकेमात्र काँग्रेसलाई बलियो बनाउन सकिने बताए । उनले भने, 'अहिले युवा पार्टीको मुख्य जिम्मेवारी छौं, हामीले आफ्नो शक्ति बुझेर पार्टी रूपान्तरणको आवाज

बुलन्द पार्नुपर्छ । म त उक्त कुरामा प्रस्ट नै छु ।' नेता महरले जनताको जीवनस्तर माथि उकास्ने कुरामा पार्टी गम्भीर बनुपर्ने बताए । उनले काँग्रेस लोकतान्त्रिक पार्टी भएकाले समूह बन्नु स्वाभाविक रहेको पनि बताए । महरले भने 'लोकतन्त्रमा समूह बन्नु अन्यथा हैन, निर्वाचनमा जाँदा समूह बन्नुपर्छ तर निर्वाचनको परिणामपछि त्यसलाई आत्मसाथ गर्नुपर्छ ।' निर्वाचनको परिणामलाई लिएर एक आपसमा तिव्रता साध्नु गलत रहेको उनले बताए । नेता महरले नीति अधिवेशनबाट काँग्रेसलाई थप बलियो र सशक्त बनाएर अगाडि बढ्नेमा विश्वास व्यक्त गरे । काँग्रेसका पूर्व केन्द्रीय सदस्य राजनप्रसाद पन्तले विगतबाट पाठ सिकेर काँग्रेस अगाडि बढ्नु अहिलेको आवश्यकता रहेको बताए । उनले भने 'नेतृत्वपूर्णको सिद्धान्त नभई रूपान्तरणको सिद्धान्तबाट अगाडि बढे काँग्रेसको भविष्य सुनिश्चित छ ।' नेता पन्तले अहिले कम्युनिष्ट नेताहरू तुप्तीकरणमा लागेकाले देशमा भ्रष्टाचार, अनियमिता मौलाउँदै गएको समेत बताए । काँग्रेस पाल्पाका सभापति

हिमालदत्त श्रेष्ठले उच्च मनोबलका साथ अगाडि बढ्नु पार्टी नेतृत्वलाई आग्रह गरेका छन् । उनले भने '०८४ को मिसन हैन हामी जनताको सुख, दुख र उनीहरूकै मुद्दामा केन्द्रित हुनुपर्छ र हुन्छौं पनि, यो भयो भने काँग्रेसलाई कुनै पनि शक्तिले परास्त गर्न सक्दैन ।' जनताकै बिचबाट स्थापित पार्टी भएकाले पनि काँग्रेसलाई कुनै पनि शक्तिले परास्त गर्न नसक्ने सभापति श्रेष्ठले दावी गरे । अनुसासन नभएकाले राजनीतिक अराजकता सिर्जना भएकाले त्यसतर्फ सचेत बन्न काँग्रेसका नेता कार्यकर्तालाई उनले आग्रह समेत गरे । काँग्रेस पाल्पाका निवर्तमान सभापति एवं लुम्बिनी प्रदेशका सांसद वीरबहादुर रानाले पार्टीभित्र तिव्रता, कुण्ठ र आक्रोश पैदा हुँदै गएकोले नयाँ-नयाँ पार्टीहरूको उदय भएको बताए । उनले काँग्रेस पुरानो र विचारले उत्कृष्ट पार्टी भएकाले त्यस्ता तिव्रता, कुण्ठ र आक्रोश पैदा हुन नहुने धारणा व्यक्त गरे । नेता रानाले भने 'विचारका हिसावले हामी अत्यन्त धनी छौं तर हामी भित्र केही समस्या छ, त्यसलाई सच्याएर

अगाडि बढ्नु अहिलेको आवश्यकता हो ।' देशको समृद्धि र विकास काँग्रेसले नै गर्ने भएकाले पार्टीलाई बलियो बनाएर लैजानुपर्ने उनले बताए । पूर्व मन्त्री समेत रहेका रानाले आफु मन्त्रीको जिम्मेवारी पाएको छोटो समयमै पाल्पाको विकासमा उल्लेखी काम गर्न सफल भएको बताए । उनले भने 'म मन्त्री हुँदा पाल्पाको सिचाई, विद्युत, पुल, तटबन्ध लगायका क्षेत्रका धेरै नै काम गरेको छु, केही काम सम्पन्न भएका छन् भने केही हुने क्रममा छन् ।' नेता रानाले बहुवर्षीया योजना अन्तर्गत तानसेनको अर्गलीलाई शहरीकरण गर्ने गरी काम अगाडि बढाइएको बताए । काँग्रेस पाल्पा क्षेत्र नं. २ का सभापति मुक्तिराम जिरीले केन्द्रबाट धमिलो पानी छोड्दा तल्लो तहमा समस्या उत्पन्न भएको बताए । उनले केन्द्रीय नेतृत्वप्रति लक्षित गर्दै भने 'अब काँग्रेस सकिने कि, सच्चिने ? यसतर्फतर्फ ध्यान दिन आवश्यक छ ।'

कार्यक्रममा काँग्रेस तानसेन-३ का वडा सभापति पुष्करराज रेग्मी, तानसेन नगरपालिकाका नगरप्रमुख सन्तोषलाल श्रेष्ठ लगायतले आफ्ना धारणा राखेका थिए । नगर सभापति सुवर्णमुनी शाक्यले काँग्रेसलाई बलियो बनाएर लैजाने दिशामा नगर समिति प्रतिबद्ध भएर लागेको बताए । सोही अवसरमा काँग्रेसले नगर समितिका पूर्व सभापतिहरू सूर्यरत्नराज भण्डारी, मधु दयाल सैजु र स्वर्गीय चकोरमान शाक्यलाई सम्मान समेत गरेको थियो । समितिका सचिव लक्ष्मण खड्काले सांगठनिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गरेका थिए । कार्यक्रम नगर सभापति सुवर्णमुनी शाक्यको अध्यक्षता, सचिव शैलेन्द्र भट्टराईको सञ्चालनका कार्यक्रम भएको थियो ।

खानेपानीको लागि श्रमदानमा जुटे तानसेन-५ का जनता

कृष्ण पोखरेल

पाल्पा, कार्तिक १३/लामो समयसम्म शुद्ध खानेपानीबाट बञ्चित भएका तानसेन नगरपालिका साविकको वडा नं १२ हालको वडा ५ का बासिन्दा श्रमदान गरी घर-घरमा खानेपानी सुविधा पुऱ्याउन जुटेका छन् । बत्ति मुनि अग्रारो भने भैं तानसेन नगरपालिका-५ माथिल्लो घरमपानी, शिव पोखरी, सेतीपोखरी क्षेत्रका ७० घरपरिवार शुद्ध खानेपानीको सुविधाबाट बञ्चित भएको अवस्थामा शुद्ध खानी पानीको लागि महिला, बृद्धबृद्धा समेत श्रमदानमा जुटेका हुन् । सिसने

खानेपानी लिफ्ट आयोजनाबाट बञ्चित भएका यहाँका बासिन्दा कालीगण्डकी लिफ्ट खानेपानी योजनाको बतासे चिहान डाँडामा रहेको मुख्य टंकीबाट धमरपानी,

शिवपोखरी सेतीपोखरीमा ३ इन्चको शाखा लाईन विस्तार गरी सहज रुपमा खानेपानी लैजान श्रमदानमा जुटेका छन् । यहाँका जनताले हाल तानसेन नगरपालिकाको

डम्पिङ साईट मुनी बनदेवी सिंदुरे धारा क्षेत्रको पानी प्रयोग गर्दै आएका छन् । धरमपानी सेतीपोखरीवासीले पटक-पटक तानसेन नगरपालिका, तानसेन खानेपानी उपभोक्ता समितिलाई पटक-पटक कुरा राखे पनि सुनुवाई नहुँदा लामो समयसम्म शुद्ध खानेपानी नपाएको स्थानीय शान्ता सारुले बताइन् । अहिले खानेपानी उपभोक्ता समितिबाट हाम्रो कुरा सुनुवाई भएको छ, त्यही अनुसार मुख्य ट्यांकीबाट पाईप विछ्याउन श्रमदानमा जुटेको सारुले बताइन् ।

(...बाँकी अन्तिम पेजमा)

पा.नि.ह.द.नं. ०५१/०५२

पा.नि.प्र.का.द.नं. १९/०५१/०५२

सम्पादकीय

विश्व शहरीकरण दिवसको सन्दर्भ

विश्व शहरीकरण दिवस आज विभिन्न कार्यक्रम गरी विश्वभर मनाइँदै छ । संयुक्त राष्ट्रसंघले अक्टोबर ३१ लाई विश्व शहरीकरण दिवस मनाउने निर्णय गरेअनुसार नेपालले पनि हरेक वर्ष यो दिवस र यससँग सम्बन्धित विविध गतिविधि गर्दै आएको छ । साधारणतया ग्रामीण र शहरी भनेर मानिसले बसोबास गर्ने क्षेत्रलाई विभाजन गर्ने प्रचलन छ । तुलनात्मक रूपमा भौतिक सुविधा प्राप्त हुने क्षेत्र शहर हो भने त्यसको विहीनता ग्रामीण क्षेत्र हो । सुरुमा सारा विश्व गाउँ थियो भने अहिले विश्वको शहरीकरण हुँदैछ । नेपालमा पनि शहरीकरणको प्रभाव र परिणाम तीव्ररूपमा देखिन थालेका छन् । २००७ को परिवर्तनपछि शहरीकरणले आकार लिएको भएपनि पछिल्ला दशकमा यसले तीव्रगति लिएको छ ।

संयुक्त राष्ट्रसंघका अनुसार ग्रामीण क्षेत्रको जनमानस शहरमा गएर बस्नु र काम गर्नु पनि शहरीकरण हो । व्यवस्थित शहरीकरण नै विकासको मार्ग हो । विगत केही वर्ष नियाल्ने हो भने नेपालको जनसंख्यामा तिब्र वृद्धि भएको पाइन्छ । शहरमा मानिसको आकर्षण बढी देखिन्छ । सरकारी तथा अनुसन्धान, रोजगारी, सुविधा र सरल जीवनको खोजिमा लाखौं नेपाली गाउँबाट शहर भित्रने गरेका छन् । उचित व्यवस्थापन, असल नीति र परिवर्तनशील योजनाहरू नहुँदा यसले शहरी भेगमा वतावरणीय असर र अव्यवस्थित बसोबास फैलन थालेको छ । ग्रामीण परिवेशबाट बाहिर निस्की रहेको विश्वले अब भने गम्भीर भएर सोच्नै पर्ने भएको छ । कार्वन उत्सर्जनले विकराल रूप लिइ रहेको समयमा जलवायु परिवर्तनका साथै जीव चक्रमा पनि नकारात्मक असर पर्दै गएको छ । ग्रामीण परिवेशहरू एकादेशको कथा जस्तै बन्न थालेको वर्तमान अवस्थामा अव्यवस्थित शहरीकरणले पनि निकै नै समस्या सिर्जना गरेकै छ । सही र सन्तुलित तथा व्यवस्थित शहरी विकासलाई भने नकारात्मक मान्न सकिँदैन । योजनावद्ध र व्यवस्थित शहरीकरणको प्रक्रियाबाट विकासका आयामहरू थपिन्छन् । औद्योगिकीकरणको प्रक्रिया अगाडि बढ्छ भने सामाजिक अन्तर्क्रिया र अन्तरसम्बन्धको दायरा पनि व्यापक बन्दै जान्छ । जसका लागि शहरीकरण गर्नु अगाडि पर्याप्त पूर्वाधारको विकास र शहर बनेपछि आउने समस्याको समुचित व्यवस्थापन गर्न सके मात्र विश्व शहरीकरण दिवस मनाउनुले सार्थकता प्राप्त गर्न सक्छ । तसर्थ यसतर्फ सबैले ध्यान दिन जरुरी छ ।

Opinion @ Social Network

चोट दिने भनेकै आफन्तले हो, पराईले त ठेस लाग्दा पनि माफी माग्छन् । (केशव श्रेष्ठको फेसबुक स्टेटस <https://www.facebook.com/keshav.shrestha>) यो स्तम्भमा सामाजिक संजालमा पोस्ट गरिएका धारणाहरू राख्नेछौं । यसका लागि हाम्रो फेसबुक पेज www.facebook.com/shittalapati मा लगन गर्न सक्नुहुनेछ ।

नवजन्मवेतना दैनिकको रूपमा तपाईंसामु आईरहेको छ । यो पत्रिका अठ्ठ स्तरीय आदि पठनीय बनाउनको लागि तपाईंहरूको अमूल्य सुभावाहरूको हामीलाई अत्यन्तै जरुरी छ । पाठकवृन्द तपाईंका सुभावाहरू दिई हामीलाई सहयोग गर्नुहुन हामी अनुरोध गर्दछौं ।

नवजन्मवेतना दैनिक
भगवतीटोल तानसेन, पाल्पा

नचिन्दा ऐतिहासिक पाल्पा ओभेलमा !

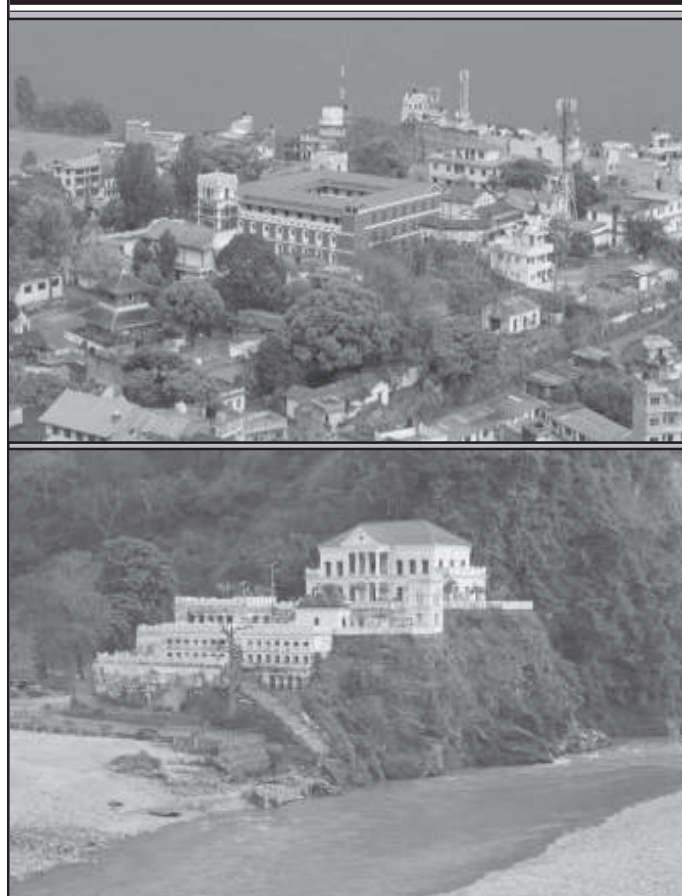
करीब १,४७,५१६ वर्ग किमि क्षेत्रफलमा फैलिएको नेपाल विश्वको नमुना देश हो । हिमाल, पहाड र तराईमा विभाजित राज्य जुन प्राकृतिक, साँस्कृतिक, भौगोलिक विविधताले भरिपूर्ण रहेको छ । विविध किसिमका वातावरणले धनि छ । यसको यथोचित व्यवस्थापन र समुचित प्रयोग गर्न सके हाम्रो देश नेपाल समृद्ध बन्न सक्ने छ । विश्वमा पाईने सबै किसिमको हावापानी नेपालमै पाईन्छ । त्यसमा पनि वास्तविक पर्यटकिय आकर्षणको केन्द्रविन्दु पाल्पा तानसेन र आसपासका क्षेत्र छन् । सन् १८१६ मार्च ३ भन्दा अगाडि नेपालका क्षेत्रफल भित्र पर्ने हाल भारतको उत्तराखण्डमा पर्ने दार्जिलिङ र उत्तराञ्चलमा पर्ने नैनि ताल क्षेत्र आज भारत नेपालको मात्र होइन विश्वको आकर्षणको केन्द्र बनेको छ । ति क्षेत्रले त्यहाँका स्थानीयको जीवनस्तर उकासेका छन् । युवालाई रोजगार सिर्जना गरेका छन् । देश भित्र युवा राख्न सफल भएका छन् । समान सामुन्दिक उचाईमा रहेको, समान किसिमका भौगोलिक बनावट रहेको पाल्पा तानसेन भने ओभेलमा परेको छ ।

पर्यटनलाई मन पराउने जो कोही जब दार्जिलिङ, सिक्किम र नैनी ताल पुग्छन् भ्रष्ट पाल्पाको तानसेनलाई सम्झन पुग्छन् । व्यवस्थापन र प्रचार-प्रसारको कारणले विश्वका धेरै ठाउँको स्तरोन्नती भएको देखिन्छ । कतिपय ठाउँ त कृत्रिम तरीकाले बनाइएका छन् सिंगारिएका छन् र पनि अगाडि छन् । वास्तवमै प्रकृतिको अलौकिक वरदान पाएको पाल्पा तानसेन भने ओभेलमा परेको छ । यो ठाउँ प्रचार-प्रसार र लगानीको अभावमा स्तरीकृत हुन सकेको छैन । तानसेनको दरबार, बजार अनि श्रीनगर, तानसेनबाट करीब ११ किमि उत्तरमा रहेको रानीमहल, ७ किमि पश्चिममा रहेको भैरवस्थान मन्दिर, तानसेनबाट ३ किमि पूर्वमा रहेको बगनासडाँडा लगायत सँग-सँगै रहेका महामृत्युञ्जय मन्दिर, शिवालय मन्दिर, दर्लमकाली मन्दिर, सिद्ध गुफा र मन्दिर राम्दी करीडोरकै बाटोबाट सरर कालीगण्डकी किनारबाट दौडिएको करिडोर रिडि रिषिकेश मन्दिर र तिनमुखे पुल सम्मको क्षेत्र समेटेर पर्यटन प्याकेजको अवधारणा विस्तार अनि लगानी तथा व्यवस्थापन गरे पाल्पाको आकर्षण निकै बढेर जानेछ ।

यसै पनि यो ऐतिहासिक क्षेत्र हो । यस ठाउँका अनेकौं उपनाम समेत रहेका छन् । कुनै समयमा भिनि दार्जिलिङ भनेर चिनिन्थ्यो । जात्रै जात्राको ठाउँ भएकाले काठमाडौंको भाइ पनि भनिन्छ । नेपालको बनारस भनेर चिनिने रिडिको क्षेत्र पनि यही पर्दछ । नेपालको ताजमहल भनेर चिनिने खड्ग शम्शेरले बनाएको प्रेमको प्रतिक रानीमहल समेत यही पर्दछ । गतवर्ष ढाकाको राजधानी

नारायण तिमिल्सेना

वास्तवमै प्रकृतिको अलौकिक वरदान पाएको पाल्पा तानसेन भने ओभेलमा परेको छ । यो ठाउँ प्रचार-प्रसार र लगानीको अभावमा स्तरीकृत हुन सकेको छैन । तानसेनको दरबार, बजार अनि श्रीनगर, तानसेनबाट करीब ११ किमि उत्तरमा रहेको रानीमहल, ७ किमि पश्चिममा रहेको भैरवस्थान मन्दिर, तानसेनबाट ३ किमि पूर्वमा रहेको बगनासडाँडा लगायत सँग-सँगै रहेका महामृत्युञ्जय मन्दिर, शिवालय मन्दिर, दर्लमकाली मन्दिर, सिद्ध गुफा र मन्दिर राम्दी करीडोरकै बाटोबाट सरर कालीगण्डकी किनारबाट दौडिएको करिडोर रिडि रिषिकेश मन्दिर र तिनमुखे पुल सम्मको क्षेत्र समेटेर पर्यटन प्याकेजको अवधारणा विस्तार अनि लगानी तथा व्यवस्थापन गरे पाल्पाको आकर्षण निकै बढेर जानेछ ।

समेत घोषणा भईसकेको यो क्षेत्र विगत समयमा शक्तिशाली राज्यको समेत पहिचान बनाएको थियो । रुपन्देहीको बुटवल क्षेत्रबाट प्रवेश गरे पछि भूमिमासम्म चनेजका रुपमा सुरुङ मार्ग अनि सुधारिएको सिद्धार्थ राजमार्गले बर्तुङ क्षेत्रमा तानसेन कोर

एरियामा प्रवेश गराउने र ठूला गाडीबाट ओर्लिई साना गाडीमा सररर प्याकेजको रुपमा तानसेन घुमाउने व्यवस्थापन गर्न सके पर्यटन क्षेत्रको कायापलट सम्भव छ । पाल्पाका अन्य स्थानीय निकाय पनि पर्यटनका लागि कम भने छैनन् । पूर्वमा रहेको

निस्दी काउले डाँडा, जुरे गुफा सँगै रामपुरमा रहेको सिता कुण्डसम्म जोड्ने बृहत योजना पनि बिस्तारै अगाडि बढ्ला ।

विशेषगरी तानसेनलाई पर्यटनमैत्री बनाउन रात्रिकालिन होटल व्यवसाय, यात्राका लागि सहज र सरल मार्ग अनि यातायातका साधनको व्यवस्था, अर्गानिक र प्राकृतिक गाँस बाँस र ढाकाको कपडाबाट सु-सज्जित बनावटको यथोचित प्रयोग, करुवा र करुवा बनावटका सर सामग्रीका प्रयोग घरदेखि होटल व्यवसायसँग जोड्न सके पाल्पाको भिन्नै पहिचान बन्ने थियो । यसले पहिचान सँगसँगै थुप्रै अवसरको बहार समेत ल्याउने थियो । पछिल्लो समयमा युवाले अवसर अनि भविष्यको खोजिमा देश छोडिरेहाँदा पाल्पा र आसपासका युवाहरूलाई आम्दानीका लागि अवसर बन्ने थियो । हजारौंको संख्यामा रोजगारीका अवसर उपलब्ध हुने थियो । सयौं होटल व्यावसायी, निजी तथा सार्वजनिक यातायातका साधन पर्यटक पथ प्रदर्शक, ढाकाका कपडा उद्योग, करुवा उद्योग, तानसेन र आसपासमा उत्पादन भएका कृषि उपजले हजारौंको लागि रोजगार सिर्जना हुने थियो । पहाडी क्षेत्र उद्योगमैत्री बन्न नसकिरहेको बेला पर्यटन व्यवसायी मैत्री बन्ने थियो । पर्यटनका लागि पहल नभएका होइनन्, लगानी नै नगरिएको पनि होइन तर पर्याप्त लगानी गरिन नसक्नु र निजी क्षेत्रको पर्याप्त लगानीलाई आकर्षित गरिन नसकिनुले यथेष्ट मात्रामा प्रगति भएको छैन । यो खालका कार्य गर्न छोटो समयमा सम्भव छैन र थोरै रकमले पनि सम्भव छैन ।

नेपालमा पर्याप्त श्रोतको अभाव रहेको विधितै छ । यसका लागि टुक्रे र खण्डे विकास भन्दा पनि पर्यटन गुरुयोजना तयार गरि दीर्घकालीन रुपमा लाभलिने गरी अगाडि बढ्न आवश्यक छ । स्थानीय तहसँग यो मोडलमा विकास गर्न पर्याप्त पुँजी नहुने हुनाले संघ, प्रदेश र स्थानीय तहसँग समन्वय गर्नु आवश्यक छ । क्षेत्रफलका हिसाबले धेरै क्षेत्र समेत जोडिने भएकाले नजिकसँगै जोडिएका स्थानीय तहहरूसँग सहकार्य र साभेदारीमा समेत कार्य अगाडि बढाउनु उत्तम हुनेछ ।

पर्याप्त पुँजी र प्राविधिक ज्ञानको आवश्यकता पर्ने हुनाले राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय लगानी भित्त्याउनु पनि बुद्धिमता देखिएला । चाहे भागिनी सम्बन्ध कायम गरेर होस् वा अन्तर्राष्ट्रिय निकाय वा देशको सहयोगको प्रयोग गरेर होस् विस्तृत योजना कार्यान्वयन गर्नु आजको समयको माग हो । ठाउँ चिनाउने र देश बनाउने महान अभियानको रुपमा लिई राष्ट्रिय गौरवको आयोजना बनाउनु नै एक उत्तम विकल्प हो ।

(लेखक हाल बगनासकाली गाउँपालिका पाल्पामा कार्यरत छन् ।)

प्रहरी कार्यालय	५४०२०१
बुटवल ०७१-५४०२२२	भिमअस्पताल भैरहवा ०७१-५२०१९३
स.प्र.क्याम्प बुटवल ९७४३०४३४६९	मिसनअस्पताल पाल्पा ०७५-५२०१९१, ५२०४८९
बुटवल रामनगर ०७१-५४१२३३	परिवार नियोजन संघ पाल्पा ०७५-५२०७२३
भैरहवा ०७१-५२०१९९	पाल्पा जिल्ला अस्पताल ०७५-५२०१५४
अर्घाखाँची ०७७-५२०१९९	लुम्बिनी मेडिकल कलेज प्रभास ०७५-४११२०१
गुल्मी ०७९-५२०१९९	पिचन्द्र परासी ०७८-५२०१८८
परासी ०७८-५२०१९९	भैरहवा आँखा अस्पताल ०७१-५२०२६५
तौलिहवा ०७६-५६००९९	अर्घाखाँची जिल्ला अस्पताल ०७७-५२०२५७
पाल्पा ०७५-५२०५३६, ५२०१९९	तम्घास जिल्ला अस्पताल ०७९-५२०१८८
इप्राका रामपुर ०७५-६९१५५५	तौलिहवा जिल्ला अस्पताल ०७६-५६०२००
अस्पताल कार्यालय	सिद्धार्थमाल महिला अस्पताल ०७१-५४४४५०
लुम्बिनीसिटी अस्पताल ०७१-५४५५५७, ५५५५५८	बुटवल हस्पिटल ०७१-५४६४३२
लुम्बिनी अञ्चल अस्पताल ०७१-५४०२००, लुम्बिनी नर्सिङ होम ०७१-५४६४३९, ५४५६४१	

रेडक्रस बुटवल ५४१००४	रेडक्रस अर्घाखाँची ०७७-५२०१९७, ५२०१९७
लायस आँखा उ. केन्द्र बुटवल ५४५८४५	रेडक्रस गुल्मी ०८९-५२०१६३
मेडिकल अस्पताल ५४९०७२	नेपाल परिवार नियोजन संघ ०७१-५४००८१
कान्तिपुर टेप्टल हस्पिटल ०७१-५४७५८४	लुम्बिनी नर्सिङ होम प्रा.लि. ०७१-५४९६४९
आँखा अस्पताल पाल्पा:०७५-५२०३३३, ५२११७९	जनसेवा क्लब न्यामिल १९५७०२१४६
रामपुर अस्पताल: ०७५-४००५४	नेपाल भारतमैत्री समाज मो. ९८४७०२५०९९
उद्युक्तेपन	लुम्बिनी नि.व्या.संघ भैरहवा ६२०५८८
रेटरी क्लब बुटवल ०७१-५४४६००	बनगाई क्लब बनगाई ०७६-६९०१०२
लियो क्लब अफ बुटवल ०७१-५४५८९३	रेडक्रस केन्द्र ०७१-५७७०९९
रेडक्रस भैरहवा ०७१-५२०२६३	लुम्बिनी मेडिकल कलेज ०७५-५२०८४०
सुख्काई भैरहवा ०७१-५२६६७३, ९८४७०२४६४	बुटवल जेसि ९८४७१२९६४
परासी ०७८-५२०१९५	न्यू एक्सा क्लब तानसेन : ०७५-५२२२००
रेडक्रस पाल्पा ०७५-५२०६००	परिवार नियोजन संघ पाल्पा : ९८४७१०७६५
रेडक्रस तौलिहवा ०७६-५६००५५	रामपुर टे.इन्स्टी.:९८५७०६२४७, ९८५७०६०५४

मेघ : नयाँ कार्य वा रोजगार पाइनेछ । सामाजिक क्षेत्रमा सफलता मिल्नेछ ।	तुला : ताकेको कार्य पुरा होला । आर्जनका क्षेत्रमा सुधार आउनेछ ।
वृष : धर्मको उचित मूल्यांकन हुनेछ । मनोरञ्जनमा सहभागिता भइएला ।	वृश्चिक : धार्मिक कार्यमा रूचि बढ्नेछ । नजिकको मित्रसँग भेटघाट हुनेछ ।
मिथुन : नयाँ कामको थालनी होला । कान्ति र मनमा शान्ति छाउनेछ ।	घनु : मनमा हर्ष, उमंग र उत्साह छाउने र जोशजाँगर बढ्नेछ ।
कर्कट : मान प्रतिष्ठामा वृद्धि हुनेछ । भाग्यले विभिन्न अवसर जुराउनेछ ।	मकर : कार्यमा सफलता मिल्नेछ । जोशजाँगर र हिम्मत बढ्नेछ ।
सिंह : आज प्रतीक्षा गरिएको काम पूरा हुनेछ । दैनिक कार्यमा प्रगति हुनेछ ।	कुम्भ : शेर बजारको कारोबार हुनेछ । जोश, जाँगर र हिम्मत बढ्नेछ ।
कन्या : नयाँ ज्ञान सिकने मौका मिल्नेछ । शुभ समाचार पनि सुन्न पाइएला ।	मीन : रोकिएका अधुरा कामहरू पुरा हुनेछन् । बोलीको प्रभाव बढ्नेछ ।

गना प्रविधि

कागजी किताबको साटो स्क्रिनमा पढ्दा कस्तो असर पर्छ ?

पढेर के सिक्किन्छ ? पूर्व अमेरिकी राष्ट्रपति बाराक ओबामाले दिएको यसको उत्तरले सायद पढ्नुको खास अर्थलाई बुझाउँछ । ओबामाका अनुसार आफू को हुँ र केमा विश्वास गर्दछु भन्ने कुरा उनले पढेर सिक्केका छन् । पढ्ने बानीले वास्तवमा तनाव कम गर्दछ, दिमागलाई सक्रिय राख्दछ र संवेदनाको स्तरलाई पनि अब्बल बनाउँदछ । साथी किताबमा रहेका धेरै ज्ञान तथा जानकारीहरू पनि हासिल गर्न सकिन्छ । न्युयोर्कस्थित द न्यू स्कूल फर सोसल रिचर्सका अनुसार किताब पढ्नाले व्यक्तिको विद्यमान सिद्धान्तमा पनि परिवर्तन आउन सक्दछ । तर, आज कागज वा किताबमा आधारित पढाइबाट मानिसहरू विस्तारै कम्प्युटर, ट्याबलेट, मोबाइल जस्ता डिजिटल उपकरणमा पढाई गर्नेतर्फ अगाडि बढिरहेका छन् । खासगरी कोभिड महामारीपछि डिजिटल माध्यमबाट स्क्रिनमा सामग्रीहरू पढ्ने चलनमा तिब्र वृद्धि भएको छ ।

अनस्क्रिन पढ्नुका फाइदा
उसो त डिजिटल माध्यमबाट पढ्दाका केही खास फाइदाहरू पनि छन्, जस्तो कि कम मूल्यमै यस्ता किताब पढ्न पाइन्छ जसको हार्डकपी निकै महँगो पर्दछ । तर विभिन्न शोधहरूले भने यस्तो डिजिटल पढाइका विभिन्न बेफाइदाहरू पनि रहेको देखाएका छन् । बीबीसी रिलमा प्रकाशित एउटा कथा ट्वाट डज रिडिंग अन स्क्रिन डू टु आवर ब्रेनका अनुसार डिजिटलाइजेसनको प्रभावका विषयमा शोध गर्नका लागि ३० भन्दा धेरै देशका शोधकर्ता तथा वैज्ञानिकहरूलाई एकजुट पारियो । उक्त शोधकर्ता मध्येका एक नर्वेस्थित स्तवान्गर विश्वविद्यालयका प्राध्यापक तथा लेखक ऐनी मिंगेन भन्छन्, यस्ता कैयन् चिजहरू छन् जो हामीले स्मार्टफोनमा पढ्न सक्छौं, जस्तै छोटो समाचार अपडेट आदि । तर हाम्रो अध्ययनका क्रममा के पाइएको छ भने कागजमा पढ्नुको तुलनामा स्क्रिनमा पढ्नुका सामग्रीहरूको सहज बुझाइ कम हुन्छ ।

अमेरिकी गैरसरकारी संस्था सेपियन ल्याब्सको एक ताजा रिपोर्ट अनुसार कम उमेरमा बालबालिकाहरूलाई स्मार्टफोन दिनुका बेफाइदाहरू उनीहरूको युवावस्थामा देखा पर्दछन् । साइन्टिफिक अमेरिकानाका अनुसार कागजको तुलनामा जब हामी स्क्रिनमा पढ्दछौं तब हाम्रो मस्तिष्कले धेरै संशोधनहरूको प्रयोग गर्दछ । अनि हामीले जुन कुरा स्क्रिनमा पढ्दछौं त्यसलाई लामो समयसम्म स्मरणमा

राख्न पनि कठीन हुन्छ । त्यसोभए हामीले के र कति पढ्छौं भन्ने भन्दा पनि महत्वपूर्ण कुरा हामीले त्यो कुरा के माध्यमबाट पढ्छौं भन्ने हुन्छ । किनकि लेखपढ गर्दा कुनै पनि मानिसको दिमागमा प्रभाव पर्दछ । यसले व्यक्तिको दृश्यात्मक तर्क, भाषागत तर्क तथा सोचका साथै संवेगात्मक तर्कलाई समेत एक नयाँ सम्बन्धको साथमा जोड्दछ ।

सबै किताब किनै पढ्नुपर्छ भन्ने पनि छैन । विद्यालय तथा आसपासका पुस्तकालयबाट समेत किताब लगेर पढ्न सकिन्छ । अहिले बालबालिकाहरूको अगाडि ध्यान भड्काउनका लागि ग्याजेटस लगायतका विभिन्न खालका चिजहरू छन् । तर बच्चालाई ग्याजेट हेर्नुको साटो किताबहरू पढ्नका लागि प्रोत्साहित गर्नुपर्दछ । विज्ञ भन्छन्, 'बच्चालाई कम्तिमा पनि १४ वर्षको उमेरसम्म किताब नै पढ्नमा जोड दिनुपर्छ । त्यसक्रममा आमा बुवाले आफ्ना बच्चालाई विद्युतीय ग्याजेटसबाट पूर्णरूपमा टाढा राख्ने कोसिस गर्नुपर्छ । त्यसले बच्चाहरूमा पछि गएर समेत किताबप्रतिको आकर्षण कायम रहन्छ र स्क्रिनले आँखामा नोक्सानी गर्ने जोखिम पनि कम हुन्छ ।'

पढ्नुका तीन चमत्कारिक फाइदाहरू
बीबीसीका डेनियल निल्स रोबर्टस्को रील ट्वाट डज रिडिंग अन स्क्रिन डू टु आवर ब्रेनमा बेलायती लेखक क्रिसिडा कावेलले बताए अनुसार पढाइबाट मानिसमा तीनवटा चमत्कारी गुण आउँछन्: रचनात्मकता, ज्ञान र सहानुभूति । उनी भन्छन्, कुनै पनि बच्चालाई पढ्न मन पर्छ भने त्यसका दुईवटा फाइदा छन् । एउटा त उसको ज्ञानको दायरा बढ्छ भने अर्को भविष्यमा ऊ आर्थिक रूपमा पनि सफल हुनसक्छ । पठनका अन्य फाइदा यस्ता छन् :

- रचनात्मकता, ज्ञान र सहानुभूतिमा वृद्धि हुन्छ
  - मस्तिष्कमा भिजुअल, भाषा तथा संवेगात्मकता तार्किकतामा नयाँ सम्बन्ध स्थापित हुन्छ
  - ज्ञान तथा आर्थिक दायरा पनि वृद्धि हुन्छ
  - किताब पढ्दा हाम्रो दिमाग शान्त हुन्छ र तनाव कम हुन्छ
  - स्क्रिनमा पढ्नुका चिजहरू लामो समयसम्म सफिन् पनि गाह्रो हुन्छ
- पढाइको सुरुवात कहिले भयो ?**
What Does Reading On-screen Do To Our Brain नामक बीबीसी रिलमा अनुसन्धानकर्ता

मेरियन उल्फ भन्छन्, 'पढ्नु एक कला हो, जसको सुरुवात ६ हजार वर्षअघि भएको थियो ।' उनी भन्छन्, 'यसको सुरुवात चाहिँ आफूसँग कतिवटा मदिराका भाँडा छन् ? कतिवटा भैंडा छन् ? भन्ने खालको गणनाबाट भएको थियो । जब वर्णमाला बन्नो त्यसको माध्यमबाट मानिसहरूले कुनै पनि चिजलाई पढेर स्मरण गर्ने तथा जानकारी हासिल गर्ने कला सिके ।

किताब किन पढ्नुपर्छ ?
कला तथा मानविकी विषयमा सह निर्देशक प्राज्ञ सल्लाहकार डाक्टर एमिली बुलक तथा सिर्जनात्मक लेखन विषयका प्राध्यापक डाक्टर जोआन रियरडनले बनाएको उक्त रिलमा ब्लाक गर्ल्स बुक क्लबकी निर्देशक नताली कार्टर भन्छन्, 'किताबले हाम्रो जीवनलाई अनुभव प्रदान गर्दछ । किताबहरू जानकारीले भरिपूर्ण हुन्छन् । यसले हाम्रो समाजका बारेमा बताउँछन् । त्यसैले सबैले किताब पढ्नुपर्छ ।' नतालीका अनुसार भविष्यमा स साना कथाहरूको संग्रह बजारमा धेरै देखिनेछ भने किताबको आकार पनि घटनेछ । तर यदि किताबको अस्तित्व नै भेटियो भने मानिस समेत समाप्त हुने र जीवन निकै कष्टप्रद बन्ने उनको भनाइ छ । पुस्तकको माध्यमबाट उपचार गर्ने बिब्लियोथेरापिस्ट एला बर्थोड भन्छन्, 'यदि किताब हुन्छ भने हामी अहिलेको जस्तो मानिस नै हुन्छौं । मानव जीवनमा आगो पैदा गर्ने शक्ति तथा पढ्ने रुची कै कारणले गर्दा सबैभन्दा ठूलो परिवर्तन आएको हो ।' बिब्लियोथेरापीका माध्यमबाट एकजना मानिसको मनस्थितिको उपचार गरिन्छ । यसमा अन्य पारम्परिक चिकित्सा पद्धतिहरूसँगै किताब पढ्ने काम पनि सामेल हुन्छ । एला बर्थोड भन्छन्, 'एक शानदार कथा पढ्नु मनोरञ्जन भन्दा पनि निकै उत्तम हो । पढ्नु भनेको एक प्रकारले चिकित्सकीय उपचार जस्तै फाइदाजनक हुन्छ ।' पढ्नुका फाइदाबारे उदाहरण दिँदै उनी सल्लाह दिन्छन्, 'कुनै बन्द ठाउँमा निसासिएको जस्तो अनुभूति गर्न, थकावट तथा क्रोध जस्ता चिजको लागि जोर्बा द ग्रिक पढ्नुहोस् ।' बर्थोडका अनुसार गहन पढाइबाट हाम्रो दिमाग ध्यानको स्थितिमा जान्छ । यो त्यस्तो प्रक्रिया हो जसले हृदयको धड्कनलाई सन्तुलित बनाउँछ । यसबाट मन शान्त हुन्छ र यसले हाम्रो दिमागमा चलि रहेको चिन्तालाई पनि घटाइदिन्छ ।

-अनलाइन खबर डटकम

'ओटिटी' निर्मातालाई आम्दानीको नयाँ स्रोत

ओटिटी (ओभर द टप) प्रति कोभिड-१९ नियन्त्रणका लागि गरिएको लकडाउनका समयमा निकै आकर्षण बढ्यो । घरमै रहन बाध्य दर्शकले मनोरञ्जनको विकल्पका रूपमा 'डिजिटल प्लेटफर्म' रोजे । अन्तर्राष्ट्रियरूपमा बजार राम्रो बनाई सकेका नेटवर्क, अमेजन प्राइम भिडियो, डिज्ने प्लस हटस्टार, जी फाइभ, सोनी लिभलगायतका ओटिटी प्लेटफर्म दर्शकका प्रिय बने । नेपाली समेत उल्लेखित ओटिटीका प्लेटफर्मतर्फ आकर्षित हुँदा नेपालमै रहेका आइफिल्स, भिडियो पसल, सिनेमाघरजस्ता एपले धेरै दर्शक तान्न सकेनन् । आइफिल्स र चलचित्र टिभीले सफलता नपाएपश्चात् बन्द नै भयो । यद्यपि पछिल्लो समय ओटिटी नेपालमा निर्माताको लागि नयाँ आम्दानीको स्रोत बनेको छ ।

चलचित्र भवनबाट सिधै युट्युबमा निःशुल्क उपलब्ध हुने चलचित्र अब एका माध्यमले केही शूलक लिएर उपलब्ध हुँदा सोबापतको आम्दानी निर्माताले पाउन थालेका छन् । सिनेमाघर एपसँग सन् २०१८ मै जोडिएका अभिनेता तथा निर्देशक खगेन्द्र लामिछानेले दर्शकलाई एपमा आकर्षण गर्ने र चलचित्र हेर्ने बानिको

विकास गरिरहेको बताए । उनले भने, "युट्युबबाट दर्शकलाई एपमा फिल्म हेर्ने बानी बसाउन केही समय निःशुल्क चलचित्र उपलब्ध गराएका थियौं । सन् २०१६ मै डिजिटल भविष्य देखेर ओटिटी नेपालमा निर्माताको लागि नयाँ म सञ्चालकका रूपमा जोडिए । नयाँ चलचित्र र ओर्जिनल कन्टेनले दर्शक तान्नेमा विश्वस्थ छौं । हामीले त्यसको तयारीसमेत थालिरहेका छौं ।" दर्शकको ओटिटीप्रतिको आकर्षणलाई बुझेर चलचित्र शिक्षा सम्बन्धी अध्ययन गराइरहेको कान्तिपुर फिल्म एकेडेमीले ओटिटी प्लेटफर्म 'कान्तिपुर सिनेमाज'को दशैँक अवसरमा शुभारम्भ गरेको छ । यसमा केही प्रसिद्ध चलचित्रसँगै आफ्नै

सामग्री रहेको एकेडेमीका सिइओ प्रकाश पुरीले जानकारी दिए । उनले भने, "यो प्लेटफर्मले नेपाली कन्टेनलाई इन्टरनेटमा खोजिरहनुभएका दर्शकलाई आकर्षित गर्नेमा विश्वस्त छौं । हामीले तयारी गरेर कन्टेन जम्मा गरेर बल्ल एपको सुरुवात गरेका हौं ।" उनका अनुसार 'ज्याकी : आइएम ट्वान्टी वान', 'जुलेबी' लगायतका चलचित्रसँगै 'ब्रह्माण्ड', 'लभसूत्र', 'मदर', 'खरानी', 'ऋतु', 'मिस स्कालेट' लगायतका शूङ्खला हेर्न पाउनु हुनेछ । ठूलोपदामै देखिने कलाकारलाई लिएर कन्टेन बनाएर ओटिटीमा ल्याउने तयारीमा रहे तापनि यसले पूर्णता पाउन सकेको छैन । -रासस

फेसबुक र इन्स्टाग्रामको मालिक मेटामाथि दर्जनौं मुद्दा

फेसबुक र इन्स्टाग्रामको मालिक मेटामाथि दर्जनौं अमेरिकी राज्यहरूले 'बालबालिकाको पीडाबाट फाइदा लिँदै' उनीहरूको मानसिक स्वास्थ्यलाई हानि पुर्याएको र यसको प्लेटफर्मको सुरक्षाबारेमा मानिसहरूलाई भ्रममा पारेको आरोप लगाएका छन् । "आफ्नो आर्थिक फाइदालाई अफ धेरै बनाउने कोसिसमा मेटाले आफ्नो सामाजिक सञ्जाल प्लेटफर्मको महत्वपूर्ण खतराका बारेमा जनतालाई बारम्बार गुमराहमा पारेको छ", क्यालिफोर्नियाको सैय अदालतमा दायर संयुक्त मुद्दामा भनिएको छ । मेटाविरुद्ध ४० भन्दा धेरै राज्यले मुद्दा लगाएका छन् । यद्यपि केही राज्यले सैय अदालतमा मुद्दा हाल्नुको सट्टा स्थानीय अदालतमा मुद्दा दायर गरेका छन् । दायर मुद्दामा मेटाले युवा प्रयोगकर्ताहरूलाई उनीहरूको स्वास्थ्यमा हानि पुगे पनि प्लेटफर्ममा अधिकतम समय बिताउनका लागि डिजाइन गरिएको बिजिनेस मोडल बनाएर उनीहरूको शोषण गरेको बताइएको छ ।

"बालबालिका र किशोरी किशोरी खराब मानसिक स्वास्थ्यको रेकर्ड स्तरबाट पीडित छन् र यसका लागि मेटा जस्तो सामाजिक मिडिया कम्पनीहरू जिम्मेवार छन्", न्युयोर्कका

महान्यायाधिवक्ता लेटिया जेम्सले मुद्दाको घोषणा गर्दै एक विज्ञप्तिमा भने, "मेटाले जानीजानी आफ्नो प्लेटफर्ममा हेरफेर गर्न सकिने सुविधाका साथ डिजाइन गरेर बालबालिकाको पीडाबाट फाइदा लिएको छ र यसले बालबालिकाको आत्मसम्मानलाई घटाउँदै उनीहरूलाई उनीहरूको स्वास्थ्यमा हानि पुगे पनि प्लेटफर्ममा अधिकतम समय बिताउनका लागि डिजाइन गरिएको बिजिनेस मोडल बनाएर उनीहरूको शोषण गरेको बताइएको छ । महान्यायाधिवक्ता जेम्सका अनुसार मुद्दामा संघीय अदालतसँग मेटालाई चलाखीपूर्ण रणनीति बन्द गर्न र क्षतिपूर्तिका साथै ठूलो आर्थिक जरिवाना गराउन आदेश दिन माथ गरिएको छ । "मेटासहितका सामाजिक मिडिया कम्पनीहरूले राष्ट्रिय युवा

मानसिक स्वास्थ्य संकटमा योगदान दिएका छन् र उनीहरूलाई जवाफदेही बनाउनुपर्छ", उनले भने । मुद्दाबाट निराश भएको भन्दै मेटाले राज्यहरूले उमेर-उपयुक्त मापदण्ड बनाउनका लागि सामाजिक मिडिया कम्पनीसँग काम नगरिरहेको बताएको छ । किशोर प्रयोगकर्तालाई सहयोग गर्नका लागि आफ्नो एपमा ३० भन्दा बढी टुल विकसित गरेको र अभिभावकका लागि अनलाइन गतिविधिलाई 'आकार दिन' सहज बनाएको मेटाले बताएको छ । मेटाले टिकटक, युट्युब र स्थापित प्रतिद्वन्द्वीको लोकप्रियतालाई हेरेर उद्योगव्यापी समाधान खोज्नुको सट्टा महान्यायाधिवक्ताले मेटालाई छनोट गर्नु निराशाजनक भएको उल्लेख गरेको छ । -हाम्राकुरा डटकम

चीनद्वारा अन्तरिक्ष स्टेसनमा नयाँ मिसन प्रक्षेपण

चीनले बढ्दो अन्तरिक्ष कार्यक्रमको नयाँ मिसन अन्तर्गत बिहीबार उसको तियाङ्गो अन्तरिक्ष स्टेसनमा एउटा नयाँ दल पठाएको छ । चीनले उक्त मिसनअन्तर्गत सन् २०३० सम्ममा चन्द्रमामा मानिसलाई पठाउने योजना बनाएको छ । उत्तरपश्चिम चीनको जिउक्वान प्रक्षेपण स्थलबाट स्थानीय समयअनुसार बिहान ११:१४ मा अन्तरिक्ष स्टेसनको निर्माणपछि सबैभन्दा कम औसत उमेर भएका तीन अन्तरिक्ष यात्री लिएर सेनभोउ-१७ उड्डेको थियो ।

बिहीबार बिहान विदाइ समारोहमा अन्तरिक्षा यात्रीहरूले रकेट प्रक्षेपणको तयारीका लागि प्रस्थान गर्नुअघि पर्यवेक्षकहरूलाई विदाइ गरेका थिए । "अन्तरिक्ष यान लङ्ग मार्च-

२एफ वाहक माथि रहेको उक्त रकेट उत्तरपश्चिम चीनको जिउक्वान स्थालेबाट उड्डेको थियो", चीनको सरकारी सिन्ट्वा समाचार समितिले भनेको छ । उक्त टोलीको नेतृत्व ताङ होङ्बोले गरिरहेका छन् । उनी अन्तरिक्ष स्टेसनमा आफ्नो पहिलो फिर्ती अभियानमा रहेका छन् ।

उनीसँगै ताङ सेङ्जी र जियाङ जिङ्गिन पनि रहेका छन् । यो उनीहरूको पहिलो अन्तरिक्ष अभियान हो । सबै पुरुष चालक दलको औसत उमेर ३८ वर्ष रहेको छ । अन्तरिक्ष स्टेसनको अभियानमा यिनीहरू सबैभन्दा कान्छो हुन् । -रातोपाटी डटकम

रामपुरका कृषकलाई अनुदानमा तरकारीका बेर्ना

पाल्पा, कार्तिक १३/जिल्लाको रामपुरका कृषकलाई रामपुर नगर सरकारले अनुदानमा तरकारीका बेर्ना वितरण गरेको छ । नगर सरकारले यहाँका कृषकलाई ५० प्रतिशत अनुदानमा तरकारी तथा प्याजका बेर्ना दिएको हो ।

नगर सरकार आफैले उत्पादन गरेको काउली, ब्रो काउली, बन्दा र प्याजका बेर्ना कृषकलाई उपलब्ध गराएको छ । एभरेष्ट ग्रीन जातको ब्रोकाउली, सुपर ट्वाइट टप जातको काउली, ग्रीन टप बन्दा, रेड क्रियोल र नासिक-५३ जातको प्याजको बेर्ना कृषकहरूलाई वितरण गरिएको कृषि शाखाले जनाएको छ । नगरपालिकाले ब्रोकाउली प्रति बेर्ना ३ रुपैयाँ, काउली र बन्दा २ रुपैयाँ ५० पैशामा वितरण गरेको छ भने वितरणको तयारीमा रहेको प्याजको बेर्ना १ रुपैयाँको १० वटाका दरले वितरण गर्नेछ । पहिलो दिन सोमबार ब्रोकाउली २ हजार ३ सय १, काउली २ हजार ६ सय ८९ र बन्दा २ हजार ६ सय ५५ गरी जम्मा ७ हजार ६ सय ४५ वटा बेर्ना वितरण गरिएको छ । सहूलियत दरमा तरकारीको बेर्ना पाए पछि कृषकहरू उत्साहित भएका छन् । बाहिर किन्नुपर्दा लागत धेरै लाग्ने र अनुदानमा पाएको बेर्नाले राहत महशुस

भएको सदावर्तका व्यवसायिक कृषक विनोद श्रेष्ठले बताए । उन्नत जातको ब्रोकाउली, काउली, बन्दा र प्याजको बेर्ना नगरपालिकाले सहूलियत दरमा दिए पछि आफु हर्षित भएको पुलामी कृषि तथा पशुपन्छी फर्मका सञ्चालक महेन्द्रबहादुर पुलामीले बताए । आफुले ब्रोकाउली, काउली, बन्दा गरी २३ सय बेर्ना न्यून मूल्यमा पाएपछि थप हौसला मिलेको सुनाए । विगतको बर्षमा बाहिर बढि लागतमा बेर्ना किनेर लगाए पनि यस वर्ष नगरपालिकाले नै ५० प्रतिशत अनुदानमा तरकारीको बेर्ना पाउँदा खुशी लागेको रामपुर-६ विजयपुरका कृषक प्रेमराज गैरेले बताए । बेर्ना वितरण गर्दै रामपुर नगरपालिकाका कार्यबहाक नगर प्रमुख तथा उपप्रमुख बालकुमारी थापाले कृषकहरूको राहत र प्रोत्साहनका लागि अनुदानमा बेर्ना वितरण गरिएको बताइन् । उनले तरकारी खेतिमा कृषकहरूलाई आकर्षित गरी उत्पादनमा वृद्धिसँगै नगरलाई तरकारीमा आत्मनिर्भर बनाउनका लागि यो कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको बताइन् । कृषकहरूको मागको आधारमा यही कार्तिक १८ गते सम्म अनुदानमा बेर्ना वितरण गरिने कृषि शाखाका जेटिए युवराज नेपालीले बताए । माग गर्न सकिने बेर्नाको परिमाण कृषकले लगाउने क्षेत्रको आधारमा उपलब्ध गराईएकाले बेर्ना आवश्यक पर्ने कृषकले समयमै कृषि शाखामा सम्पर्क गर्ने पनि उनले अनुरोध गरे । नगरपालिकाले प्याजको बेर्ना भने आगामी कार्तिक २० गते देखि मात्रै कृषकहरूलाई वितरण गर्ने तयारी गरेको छ ।

खेलकुद समाचार नेपालद्वारा सिङ्गापुर आठ विकेटले पराजित

काठमाडौं, कार्तिक १३/आइसिसी ट्वान्टी २० विश्वकप एशिया छोटको आफ्नो पहिलो खेलमा नेपालले सिङ्गापुरलाई आठ विकेटले पराजित गर्दै प्रतियोगितामा सुखद सुरुआत गरेको छ ।

कीर्तिपुरस्थित त्रिभुवन विश्वविद्यालयको क्रिकेट मैदानमा सिङ्गापुरले दिएको १४६ रनको लक्ष्य नेपालले १६ दशमलव ३ ओभरमा मात्र २ विकेट गुमाएर पूरा गर्‍यो । नेपालको जितमा कुशल भुर्तेलले अर्धशतक प्रहार गरे । ओपनर भुर्तेलले ४८ बलमा ८ चौका र २ छक्काको मद्दतमा सर्वाधिक ७४ रनको योगदान दिए । त्यस्तै रोहित पौडेलले अविजित ३५ रन बनाए । उनले २४ बलमा २ चौका र २ छक्कासहित ३५ रन बनाएका हुन् । नेपालका अर्का ओपनर आसिफ शेख र कुशल भुर्तेलले ९ दशमलव १ ओभरमा ८४ रनको साभेदारी गर्दै उत्कृष्ट सुरुआत गरेका थिए । आसिफले २७ रन बनाए । उनले २६ बलमा २ चौका र १ छक्कासहित २७ रन बनाएका हुन् । सिङ्गापुरका लागि अनन्त कृष्ण र अक्षय पुरीले समान एक, एक विकेट लिए । त्यसअघि टस जितेर पहिले ब्याटिङ रोजेको सिङ्गापुरले निर्धारित २० ओभरमा ९ विकेट गुमाउँदै १४५ रनको योगफल बनाएको थियो । सिङ्गापुरका लागि युवा ओपनर रोहन रङ्गराजले सर्वाधिक ४६ रनको योगदान दिए । उनले ३० बलमा ९ चौका र १ छक्कासहित ४६ रन बनाएका हुन् । त्यस्तै आर्यवीर चौधरीले ३७ रन बनाए । उनले २६ बलमा ५ चौकासहित ३७ रन बनाएका हुन् । मनप्रित सिंहले २४ तथा अक्षय पुरीले १३ रन जोडे । नेपालका लागि अभिनाश बोहोराले तीन विकेट लिए भने सन्दिप लामिछाने, गुल्शन भा र करण केसीले समान दुई, दुई विकेट लिए । नेपालको दोस्रो पटक ट्वान्टी २० विश्वकपमा छोट हुने लक्ष्य रहेको छ । यसअघि नेपालले सन् २०१४ मा बङ्गलादेशमा टि ट्वान्टी विश्वकप खेलेको थियो । अब नेपालले आफ्नो दोस्रो खेल आज (मंगलबार) मलेसियासँग खेल्नेछ ।

अर्थ/कर्मोरेट समाचार नेप्से परिसूचकमा सामान्य अंकको सुधार

काठमाडौं, कार्तिक १३/नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज (नेप्से) परिसूचकमा सामान्य अंकको सुधार देखिएको छ । सोमबार नेप्से परिसूचक तीन दशमलव ०४ अंकले बढेर एक हजार आठ सय ७८ दशमलव ७० अंकमा कायम भएको हो ।

दुई सय ८७ कम्पनीको २८ लाख २४ हजार सात कित्ता शेयर ३० हजार दुई सय ३७ पटक खरिद बिक्री हुँदा रु ६९ करोड ४२ लाख २२ हजार दुई सय १७ बराबरको कारोबार भएको छ । होटल तथा पर्यटन समूह शून्य दशमलव ४२, उत्पादन तथा प्रशोधन समूह शून्य दशमलव ८० र म्युचुअल फन्ड शून्य दशमलव ४६ प्रतिशतले घटेको छ भने अरु सबै समूहको उपसूचक बढेको छ । सबैभन्दा धेरै

निर्जीवन बीमा समूह शून्य दशमलव ८६ र व्यापार समूह शून्य दशमलव ८१ प्रतिशतले बढेको छ । सबैभन्दा धेरै पञ्चकन्या माइ हाइड्रोपावर लिमिटेडको शेयर मूल्य सात दशमलव ८२ प्रतिशतले बढेको छ भने सबैभन्दा धेरै घटनेमा सोनापुर मिनरल्स एन्ड आयल लिमिटेडको शेयर मूल्यमा नकारात्मक सर्किट लागेको छ । कारोबार भएका शेयर संख्याका आधारमा सबैभन्दा धेरै साधना लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेडको रु तीन करोड ६० लाख ७४ हजार सात सय ४० बराबरको शेयर किनबेच भएको छ । कारोबार भएका शेयर संख्याका आधारमा भने सिद्धार्थ बैंक लिमिटेड प्रमोटर शेयर दुई लाख कित्ता किनबेच भएको छ ।

खानेपानीको लागि श्रमदानमा....

...अहिले तानसेन खानेपानी तदर्थ समितिबाट पाइप किन्न, बतासेडाँडासम्म बिछ्याउनुस् भनेपछि पानी नपाएका उपभोक्ताहरू एक-एक घरका एक जना श्रमदानमा जुटेको स्थानीय शालिकराम रावलले बताए । यस क्षेत्रका जनता शुद्ध खानेपानीबाट बञ्चित हुँदै आएका थिए, यस अघिको समिति, तानसेन नगरपालिकासँग कुरा राखे पनि सुनुवाई भएको थिएन अब पानी खान पाइन्छ की भन्ने आशाले जनताहरू श्रमदानमा

जुटेको रावलले बताए । अहिले तदर्थ समितिले नगर भित्र कुन-कुन क्षेत्रमा खानेपानीको सुविधा पुगेको छ कि छैन भनेर अध्ययन अवलोकन गर्दै आएकोमा साविकको १२ नं वडामा खानेपानी सुविधा नपुगेको देखेपछि बैठक बसेर शाखा लाईन विस्तार गरी एक घर एक धारा वितरण गर्ने निर्णय गरी काम शुरू गरेको समितिका सदस्य महेन्द्रबहादुर खातीले बताए । नयाँ समिति आएको करिब ३ महिनामा २ सय ५० निजी धारा वितरण

गरिएको, अबको केही समयमा वडा नं ५ मा ७० वटा धारा वितरणको लागि काम शुरू भएको तदर्थ समितिका अध्यक्ष मोहन प्रसाद श्रेष्ठले बताए । तानसेनमा घरबस्ती बढाउने अभियानका साथ जग्गाधनीले नक्सा पास गर्ने बित्तिकै नयाँधारा जोडिने गरी नियम बनाएको अध्यक्ष श्रेष्ठले बताए । नक्सा पास ल्याउनुस् अर्को दिनमै धारा जोडनु यो अभियानमा समिति लागेको अध्यक्ष श्रेष्ठले बताए ।

Rainadevi Chhahara Rural Municipality
Office of the Rural Municipal Executive
Chhahara, Palpa

Invitation for Bids

Date of publication: 31st October 2023(2080-07-14)

1. Rainadevi Chhahara Rural Municipality invites electronic bids from | Nepalese eligible bidders for following bids under National Competitive Bidding procedures.
2. Eligible Bidders may obtain further information and bank details at the office of Rainadevi Chhahara Rural Municipality, Chhahara Palpa website www.rainadevichhaharamun.gov.np or may visit PPMO website www.bolpatra.gov.np/egp.
3. The Employer reserves the right to accept or reject, wholly or partly any or all the bids without assigning any reason, whatsoever.
4. All other terms and conditions will be as per Nepal Government's Prevailing Procurement Act and Regulations.

S.N	Contact ID	Work Description	Bid Submission Date	Bid Opening Date	Bid Validity and Bid Security Validity	Bid Security Amount	Cost of Bidding Document
1	RRMPAL/WIN CB-03-080/81	Upgrading of Tangsingal-Somedi-Siddeshwor Road	14 th Mangsir 2080 12:00PM	14 th Mangsir 2080 1:00PM	90 & 120 days	Rs.1,25,000.00	Rs.3000.00
2	RRMPAL/GNC B-04-080/81	Purchase Supply and Delivery of Medical Items	14 th Mangsir 2080 12:00PM	14 th Mangsir 2080 1:00PM	90 & 120 days	Rs.55,000.00	Rs.3,000.00

chief administrative officer

ID Card हराएको सूचना

मिति २०८०/०६/२८ गते पाल्पाको मदनपोखराबाट प्रभासतर्फ आउने क्रममा तानसेन नगरपालिका-८, मदनपोखरा, पाल्पा बस्ने लक्ष्मण बहादुर सार्कीको निम्न व्यहोराको दोहा कतारको Residency Permit को ID Card र Driving License हराएको हुँदा फेला पार्नुहुने महानुभावले नजिकको प्रहरी कार्यालय वा निम्न ठेगानामा खबर गरिदिनु हुन अनुरोध छ ।
नाम : लक्ष्मण बहादुर सार्की
ठेगाना : तानसेन-८, मदनपोखरा, पाल्पा
Residency Permit ID/
License No : 28352421139
सम्पर्क नं. : 9704261088

हार्दिक आभार एवं धन्यवाद

नेपाली काँग्रेस तानसेन नगर समितिले कार्तिक १३ गते तानसेनमा आयोजना गरेको नगर सम्मेलनलाई भव्य रूपमा सम्पन्न गर्न सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्णप्रति हार्दिक आभार एवं धन्यवाद ज्ञापन गर्दछौं । काँग्रेसको संगठनलाई थप बलियो र मजबूत बनाउन आयोजना गरिएको सम्मेलनमा सहभागी भई हामीलाई हौसला प्रदान गर्नु हुने नेपाली काँग्रेसका केन्द्रीय सदस्य **नैनसिंह महर्** ज्यू, काँग्रेसका पूर्व केन्द्रीय सदस्य **राजनप्रसाद पन्त** ज्यू, काँग्रेस पाल्पाका सभापति **हिमालदत्त श्रेष्ठ** ज्यू, काँग्रेस पाल्पाका निवर्तमान सभापति एवं लुम्बिनी प्रदेशका सांसद **वीरबहादुर राना** ज्यू, क्षेत्रीय सभापति ज्यू, वडा सभापति तथा प्रतिनिधि, जनप्रतिनिधि, महासमिति सदस्य, महाधिवेशन प्रतिनिधि, पार्टीका सम्पूर्ण भातृ तथा शुभेच्छुक संस्थाका प्रमुख तथा प्रतिनिधि र पार्टीका विभिन्न जिम्मेवारीमा रहनुभएका सम्पूर्णमा काँग्रेस नगर समिति **आभार एवं धन्यवाद** व्यक्त गर्दछ । सम्मेलनमा सबैबाट भएको सहयोगले हामीलाई थप हौसला प्राप्त भएको छ । समृद्ध नगर निर्माणका लागि आगामी दिनहरूमा समेत रचनात्मक सहयोगको अपेक्षा गर्दछौं ।

लक्ष्मण खड्का शैलेन्द्र भट्टराई सुवर्ण मुनी शाक्य
सचिव सचिव सभापति
एवं नेपाली काँग्रेस तानसेन नगर समिति
तानसेन, पाल्पा परिवार